

Svar på skriftligt spörsmål SSS 296/2017 rd

Svar på skriftligt spörsmål om FPA:s tolkningstjänster

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 296/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Merja Mäkisalo-Ropponen /sd m.fl.:

Hur tänker regeringen beakta olika organisationers oro för framtiden för FPA:s tolkningstjänster och

hur sätt tänker regeringen säkerställa att de grundläggande fri- och rättigheter som FPA:s tolkningstjänster behöver tillgodoses även i fortsättningen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Syftet med lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (133/2010, nedan lagen om tolkningstjänster) är att främja de handikappade personernas möjligheter att fungera som jämbördiga medlemmar av samhället. Lagen syftar till att för sin del trygga att handikappades grundläggande rättigheter, som rätt att delta och språkliga rättigheter, tillgodoses. FPA ansvarar för verkställigheten av lagen och beslutar också om ordnande av tolkningstjänst och ersättning för kostnader i anknötning därtill. Tolknings tjänsterna ska ordnas på ett sätt som tryggar att bestämmelserna i ovan nämnda lag samt bestämmelserna i grundlagen om grundläggande fri- och rättigheter följs.

Enligt uppgifter från FPA upphandlar FPA sammanlagt 611 tolkresurser i hela landet i den pågående upphandling av serviceproducenter som rör år 2018. En tolkresurs avser ett årsverke för en tolk på heltid, 1 130 timmar. En resurs kan bestå av tolkningsarbete som utförs av flera tolkar. För upphandlingen av tjänsten har FPA bedömt mängden tolkningsarbete som ska upphandlas genom att analysera FPA:s statistik för åren 2011–2016. Utifrån detta har FPA beräknat mängden tolkarbete som behövs för att tillgodose klienternas antagna servicebehov år 2021, som är den pågående upphandlingens sista optionsår. I upphandlingen väljs anbudsgivare till ramavtalet i en produktspecifik prioritetsordning som fastställs utifrån relationen mellan pris och kvalitet, minst tre anbudsgivare och så många anbudsgivare som behövs för att tillgodose den uppskattade efterfrågan per produkt i upphandlingsområdet. Utöver detta kan anbudsgivare med lägre placering väljas till ramavtalet om detta är nödvändigt för att uppnå den geografiska täckning som behövs för tjänsten. Vidare är det möjligt upphandla extra tjänst av godkända serviceleverantörer under avtalsperioden, om det konstateras att produktionen av tolkningstjänsten till klienten kan bli äventyrad och den upphandlade tolkresursen inte räcker till för att tillgodose klienternas behov av service.

Enligt 10 § i lagen om tolkningstjänster ska Folkpensionsanstalten ordna tolkningstjänsten på det sätt som helhetsekonomiskt är mest fördelaktigt med beaktande av klienternas individuella behov. Lagen föreskriver dessutom att när tolkningstjänst ordnas ska serviceanvändarens önskemål, åsikter, fördel och individuella behov samt modersmål och kulturella bakgrund beaktas. Lagen om tolkningstjänst ger emellertid den handikappade personen inte subjektiv rätt att välja den tolk som han eller hon önskar. Tolknings tjänstens klient kan i framtiden anses få ökad möjlighet att påverka hur tjänsten ordnas. Från början av år 2018 ordnas tjänsten som närtjänst. Klienten väljer själv hur mycket han eller hon vill påverka hur tjänsten ordnas. Klienten kan välja att tjänsten ordnas med en tolklista. Då föreslår klienten

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 296/2017 rd

lämpliga tolkar som finns i klientens närområde. Bland de föreslagna tolkarna kan klienten också utse en bestämd tolk som klienten vill att förmedlas till honom eller henne till exempel för tolkningar i klientens arbete. FPA kontrollerar att de tolkar som klienten föreslår arbetar i klientens närområde och att de kan tillgodose klientens behov av service. När tjänsten ordnas med en tolklista tryggas tjänstens kontinuitet, som är viktig för klienterna, till exempel i fråga om tolkningar som gäller arbetslivet. Den här modellen för att ordna tjänsten gör det också möjligt för den handikappade att anlita en bekant tolk. Syftet med tolklistan är att tillgodose klientens tolkningsbehov och ändringarna i dessa behov så flexibelt som möjligt. Om klienten inte har valt att tjänsten ordnas med en tolklista, förmedlas till klienten en tolk som lämpar sig för tolkningssituationen och som befinner sig nära den ort där tolkningen ska utföras. Social- och hälsovårdsministeriet följer verkställigheten av lagen och utvärderar vid behov ordnandet av tjänsten och utvecklingsbehov i anknytning till det tillsammans med FPA och andra parter i tolkningstjänsten. FPA samarbetar regelbundet med intressegrupper för att utveckla tjänsten och har även hört olika intressenter vid planeringen av upphandlingen för 2018. Social- och hälsovårdsministeriet har fått vissa kontakter i anknytning till den pågående konkurrensutsättningen. Baserat på dessa kontakter har social- och hälsovårdsministeriet bett FPA om mer information om omständigheterna kring konkurrensutsättningen senast 18.8.2017. Regeringen har dock inte behörighet att ingripa i FPA:s beslut om verkställigheten av författningarna, inklusive den upphandling av tolkningstjänster som det nu är fråga om.

Helsingfors 10.7.2017

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula